

Series SOS

Code No. 4

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--

Candidates must write the Code on the title page of the answer-book.

- Please check that this question paper contains **6** printed pages.
- Code number given on the right hand side of the question paper should be written on the title page of the answer-book by the candidate.
- Please check that this question paper contains **16** questions.
- **Please write down the Serial Number of the question before attempting it.**
- 15 minutes time has been allotted to read this question paper. The question paper will be distributed at 10.15 a.m. From 10.15 a.m. to 10.30 a.m., the students will read the question paper only and will not write any answer on the answer script during this period.

PUNJABI

ਪੰਜਾਬੀ

Time allowed : 3 hours

Maximum Marks : 100

ਸਮਾਂ ਸੀਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਪੂਰਨ ਅੰਕ : 100

1. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਕੇ ਉਸ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ : 10

ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਸਾਹਿਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਮੰਦਰਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਥ੍ਰਿਛਾਂ ਦੀਆਂ ਛਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪਲਿਆ । ਨਸਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਲਿਖੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੇਠ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਿਆਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਲ ਸਿੰਚੇ ਗੁਲਾਬਾਂ ਦੀਆਂ ਪੱਤੀਆਂ ਵਾਂਗ ਸਿਫਤ ਸਮੀਰ ਨਾਲ ਹਿਲਦੇ ਹਨ । ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਜਿਹੜੀ ਕੋਲਬਰਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਲਭ ਕੇ ਭੋਟ ਕੀਤੀ ਅਰ ਹੁਣ ਸੋਧ ਕੇ ਵਜ਼ੀਰ ਹਿੰਦ ਪ੍ਰੈਸ

5. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਦੇ ਅਰਥ ਦਸ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋ : 3

- (ੳ) ਆਈ ਚਲਾਈ ਕਰਨਾ
- (ਅ) ਰੰਗ ਉਡੱਲਾ
- (ੲ) ਮਨ ਦੇ ਲੱਭੂ ਭੇਰਨੇ
- (ਸ) ਲਹੂ ਸੁੱਕਣਾ
- (ਹ) ਪਾੜ ਪੈਣੀ

6. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਖਾਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੋ : 2

- (ੳ) ਜੇ ਕਰੇਗਾ ਸੇ ਭਰੇਗਾ
- (ਅ) ਇੱਕ ਚੁੱਪ ਸੌ ਸੁਖ
- (ੲ) ਜਾਂਦੇ ਚੋਰ ਦੀ ਲੰਗੋਟੀ ਸਹੀ

7. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰੇ ਵਿਚ ਸਹੀ ਬਿਸਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਗਾਓ : 3

ਇਸ ਸਾਈਕਲ ਨੂੰ ਤਾਲਾ ਨਾ ਲਾਇਓ ਇਹ ਜੇਹੀ ਚੋਰਾਂ ਖੜੀ ਤੇਹੀ ਕਿੱਲੇ ਥੱਧੀ ਇਸ
ਬਾਲਣ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਦਾ ਮੈਂ ਤਾਂ ਆਪ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਮਿਲੇ

8. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਵਾਕ-ਵੰਡ ਕਰੋ : 4

- (ੳ) ਅਮਿਤੋਜ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਬਹੁਤਾ ਸਿਆਣਾ ਨਹੀਂ
- (ਅ) ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ

9. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਕਰਕੇ ਲਿਖੋ : 3

- (ੳ) ਉਹ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਉਹ ਖੁਸ਼ ਹੈ
- (ਅ) ਮੇਹਨ ਨੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗੀਤ ਤੇ ਸੀਤਾ ਨੇ ਗਾਈ ਕਹਾਣੀ
- (ੲ) ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਰੱਬ ਦੀ ਰਜ਼ਾ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ

ਵਿਚ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਛਪਾਈ ਹੈ, ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਸਰ ਲਿਖਣੀ ਕਿੱਡੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ।

(ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਕਿੱਥੇ ਪਲਿਆ ?

(ਅ) ਨਸਰ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਛ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ ।

(ੲ) ਕੋਲਬ੍ਰੂਕ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਪੁਸਤਕ ਲਭ ਕੇ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀ ?

(ਸ) ਪੁਰਾਤਨ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨੇ ਸੋਧ ਕੇ ਛਪਵਾਇਆ ?

2. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਉੱਪਰ 250 ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਲੇਖ ਲਿਖੋ :

10

(ੳ) ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਖੇਡਾ 2010 ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

(ਅ) ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਕਹਾਣੀ

(ੲ) ਸਮੇਂ ਦੀ ਕੀਮਤ

(ਸ) ਫਿਰਕੂ ਫਸਾਦ

3. ਅੱਖੀਂ ਵੇਖੀ ਕਿਸੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਵਿਵਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ ।

7

ਜਾਂ

ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਸਕੂਲ ਤਕ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ ।

4. ਕਿਸੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਖਾਏ ਜਾਂ ਰਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੋ ।

8

ਜਾਂ

ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਹੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲਿਖੋ ।

5. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਦੇ ਅਰਥ ਦਸ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋ : 3

(ੳ) ਆਈ ਚਲਾਈ ਕਰਨਾ

(ਅ) ਰੰਗ ਉਡੱਲਾ

(ੲ) ਮਨ ਦੇ ਲੱਭੂ ਭੋਰਨੇ

(ਸ) ਲਹੂ ਸੁੱਕਣਾ

(ਹ) ਪਾੜ ਪੈਣੀ

6. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਖਾਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੋ : 2

(ੳ) ਜੇ ਕਰੇਗਾ ਸੋ ਭਰੇਗਾ

(ਅ) ਇੱਕ ਚੁੱਪ ਸੌ ਸੁਖ

(ੲ) ਜਾਂਦੇ ਚੋਰ ਦੀ ਲੰਗੋਟੀ ਸਹੀ

7. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰੇ ਵਿਚ ਸਹੀ ਬਿਸਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਗਾਓ : 3

ਇਸ ਸਾਈਕਲ ਨੂੰ ਤਾਲਾ ਨਾ ਲਾਇਓ ਇਹ ਜੇਹੀ ਚੋਰਾਂ ਖੜੀ ਤੇਹੀ ਕਿੱਲੇ ਬੱਧੀ ਇਸ
ਬਾਲਣ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਦਾ ਮੈਂ ਤਾਂ ਆਪ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਫੁਟਕਾਰਾ ਮਿਲੇ

8. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਵਾਕ-ਵੰਡ ਕਰੋ : 4

(ੳ) ਅਮਿਤੇਜ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਬਹੁਤਾ ਸਿਆਲਾ ਨਹੀਂ

(ਅ) ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ

9. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਕਰਕੇ ਲਿਖੋ : 3

(ੳ) ਉਹ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਉਹ ਖੁਸ਼ ਹੈ

(ਅ) ਮੋਹਨ ਨੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗੀਤ ਤੇ ਸੀਤਾ ਨੇ ਗਾਈ ਕਹਾਣੀ

(ੲ) ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਰੱਬ ਦੀ ਰਜਾ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ

10. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਕਾਵਿ-ਟੁਕੜੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ : 8

(i) ਇਸ ਰੁੱਤੇ ਸਭ ਰੁੱਖ ਨਿਪੱਤਰੇ

ਮਹਿਕ-ਵਿਹੁਲੇ

ਇਸ ਰੁੱਤੇ ਸਾਡੇ ਮੁੱਖ ਤੇ ਸੂਰਜ

ਸੇਕੋਂ ਉਠੇ

ਮਾਏ ਨੀ ਪਰ ਵਿਧਵਾ ਜੋਬਨ

ਹੋਰ ਵੀ ਲੁਠੇ

(ੳ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕੌਣ ਕਿਸਨੂੰ ਕਿਸ ਬਾਰੇ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ?

(ਅ) ਵਿਧਵਾ ਜੋਬਨ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?

(ੲ) 'ਮਹਿਕ-ਵਿਹੁਲੇ' ਅਤੇ ਰੁੱਖ ਨਿਪੱਤਰੇ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ?

(ਸ) ਇਹ ਸਤਰਾਂ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਕਿਸ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਹਨ ?

ਜਾਂ

(ii) ਤੇ ਜਦੋਂ ਬੁਹਾਰੀ ਆਣ ਖਰਖਰਾ ਇਸ ਗਲੀ ਦੀ ਪਿੱਠ ਤੇ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਮੈਂ ਖੁਬ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਗਲੀ ਹੁਣ ਸਰਪਟ ਦੇੜੇਗੀ

ਮੈਂ ਉਠ ਬੈਠਾ

ਨਹੀਂ ਤੇ ਮੈਂ ਚੀਣਾ ਚੀਣਾ ਹੋ ਕੇ ਡਿਗ-ਡੁੱਲ ਜਾਵਾਂਗਾ

(ੳ) ਇਹ ਸਤਰਾਂ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਕਿਸ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਹਨ ?

(ਅ) 'ਗਲੀ ਹੁਣ ਸਰਪਟ ਦੇੜੇਗੀ' ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?

(ੲ) ਇਹ ਸਤਰਾਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ?

(ਸ) 'ਬੁਹਾਰੀ' ਅਤੇ 'ਖਰਖਰਾ' ਦੇ ਕੀ ਅਰਥ ਹਨ ?

11. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਵਿਤਾ 'ਜਾਇਦਾਦ' ਵਿਚ ਕਿਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ?

ਜਾਂ

ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ 'ਖੂਹ ਉੱਤੇ' ਵਿਚ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ?

12. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਾ-ਅੰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

5

(i) ਲੱਸੀ ਪੀ ਕੇ ਘਾਹ ਦਾ ਮਗਰਾ ਮਾਰ ਕੇ ਉਹ ਤੁਰ ਪੈਂਦਾ । ਦੋ ਕੁ ਖੇਤ ਲੰਘ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਹਵਾ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ ਬੋਲਦਾ “ਜ਼ਮੀਨ ਥੋੜੀ ਐ । ਬਲਦਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ । ਵਿਹਲੇ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਪਿੰਡਿਆਂ ਉੱਤੇ ਪਾਣੀ ਫਿਰਿਆ ਲਗਦੈ.... ।”

(ੳ) ਇਹ ਸਤਰਾਂ ਕਿਸ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦੀ ਕਿਸ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਹਨ ?

(ਅ) ‘ਘਾਹ ਦਾ ਮਗਰਾ’ ਦੇ ਕੀ ਅਰਥ ਹਨ ?

(ੲ) ਇਸ ਕਥਾ-ਅੰਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ ।

(ii) ਉਹ ਬਾਪੂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਉਜਾੜਾ ਸੀ । ਜਦ ਬਾਪੂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਪਈ ਇਹ ਪਲਾਟ ਉਹਦੀ ਨੂੰਹ ਦੇ ਨਾਂ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਮੇਰੇ ਖਹਿੜੇ ਹੀ ਪੈ ਗਿਆ ਪਈ ਉਹਦੇ’ਚ ਬਣੇ ਡੰਗ-ਟਪਾਉ ਕਮਰੇ ਨਾਲ ਛੰਨ ਪਾ ਕੇ ਉਹਨੂੰ ਉਹਦੇ’ਚ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ।

(ੳ) ਇਸ ਕਥਾ-ਅੰਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ ।

(ਅ) ਇਹ ਸਤਰਾਂ ਕਿਸ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦੀ ਕਿਸ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਹਨ ?

(ੲ) ‘ਡੰਗ-ਟਪਾਉ’ ਅਤੇ ‘ਛੰਨ’ ਦੇ ਕੀ ਅਰਥ ਹਨ ?

13. ‘ਖੰਡ’ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਕੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ?

5

ਜਾਂ

‘ਤਿੜਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸ਼ੀਸ਼ਾ’ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ?

14. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਦੇ ਅੰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :

8

(i) ਰਾਮ ਨੂੰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਵਿਹਲ ਕਿੱਥੇ ? ਉਹਨੇ ਇੱਕਲੇ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਏ । ਉਹ ਨਿਰਾ ਨਾਟਕਕਾਰ ਨਹੀਂ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਵੀਏ, ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਵੀ ਏ ।

(ੳ) ਇਹ ਵਾਰਤਾਲਾਪ-ਅੰਸ਼ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਪਾਤਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ?

(ਅ) ਇਸ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕੀ ਹੈ ?

(ੲ) ਰਾਮ ਨੂੰ ਵਿਹਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ?

(ਸ) ਨਾਟਕਕਾਰ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਵਿਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ?

- (ii) ਚਲੋ ਇਹ ਗਲੇ ਦਾ ਲਾਕਟ ਹੀ ਸਹੀ । ਮੈਂ ਵੇਚ ਲਵਾਂਗਾ ।
 ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਜਿਹੜਾ ਇਹ ਨਰਾ ਚਮਕ ਰਿਹਾ ਏ, ਬਹੁਤ ਸੋਹਣਾ ਏ ।
 ਅਸਲੀ ਹੀਰਾ ਮਾਲੂਮ ਹੁੰਦਾ ਏ ।
- (ੳ) ਏਥੇ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਪਾਤਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ?
- (ਅ) ਇਸ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕੀ ਹੈ ?
- (ੲ) ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿਚ ਲਾਕਟ ਕਿਸ ਦੇ ਗਲੇ ਵਿਚ ਹੈ ?
- (ਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੋਲਾਂ ਤੋਂ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਕਿਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਾ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ?

15. ਨਾਟਕ 'ਰਚਨਾ ਰਾਮ ਬਨਾਈ' ਦੇ ਕਥਨਾਕ (ਗੇਂਦ) ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ । 7
16. ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ । 10

ਜਾਂ

ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ ।